



# ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐  
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๖๔๕-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันที่ ๒๑ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๗ หน้า ๑๙ มูลค่าข่าว ๒๑๙,๗๘๐.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

<< คนผู้ดี >>

>>  
ไปอ่าน  
<<

## ยุทธมรรคา เส้นทางเดินทัพ ไทย-เขมร

การเดินทางไปประเทศกัมพูชาทุกวันนี้สะดวกสบายยิ่งขึ้นทั้งทางอากาศและทางบก โดยเส้นทางบกที่นิยมกัน ถัดเริ่มต้นจากกรุงเทพฯ คือเส้นทางสายตะวันออกผ่านปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว จากนั้นเข้าทางปะดะของกัมพูชา จากนั้นก็เดินทางไปยังเมืองต่างๆ ของกัมพูชา เส้นทางดังกล่าว ในอดีตคือเส้นทางการค้าตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นทั้งเส้นทางการค้าขายและเส้นทางเดินทัพ และถือว่าเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่สุดเส้นทางหนึ่งที่ทำให้เห็นความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชามาตั้งแต่สมัยโบราณก่อนที่จะมีเส้นพรมแดนมาแบ่ง

แต่การศึกษาเรื่องเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย-กัมพูชา ยังไม่มีเปิดกว้างเท่าที่ควร จน รศ.ดร.ศานติ ภักดีคำ แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้วิจัยสำรวจตรวจสอบเส้นทางดังกล่าวจากหลักฐานโบราณวัตถุสถาน รวมทั้งหลักฐานเอกสาร จนได้งานชิ้นนี้ออกมา นั่นคือ “จากคลองขามแสนผู้กัมพูชา เส้นทางเดินทัพของเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ในหลักฐานประวัติศาสตร์และโบราณคดี” และทางศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษโดยสำนักพิมพ์มติชน ได้ออกรวบรวมจาก

อาจารย์งานวิจัยชิ้นนี้นับมาปรับปรุง จนกลายมาเป็นหนังสือยุทธมรรคา เส้นทางเดินทัพ ไทย-เขมร

เนื้อหาภายในเล่มจะฉายภาพให้เห็นความสำคัญของแต่ละเส้นทาง ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางที่มุ่งจากเมืองเขมรพระนคร (ตั้งอยู่ในจังหวัดเสียมเรียบ) มาถึงเมืองพิมายหรือที่มักเรียกกันในสมัยหลังว่า “ราชมรรคา” เส้นทางที่เชื่อมระหว่างเมืองจันทบุรี-เมืองพระตะบองและเส้นทางที่เชื่อมระหว่างปราจีนบุรี-พระตะบอง

แต่หนังสือเล่มนี้จะเน้นไปที่เส้นทางที่ผ่านภาคตะวันออกเฉียงใต้ของ ไทย โดยผ่านจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว ไปยังกัมพูชา ซึ่งเดิมเคยเป็นเส้นทางเดินทัพของไทยไปยังกัมพูชาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และเส้นทางสำคัญที่วัฒนธรรมเขมรเข้ามาซึ่งดินแดนประเทศที่ทางเส้นทางนี้ อาจารย์ศานติอธิบายให้ฟังว่า

“เส้นทางสายนี้ได้มีการพัฒนาให้มีความสะดวกมากขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อมีการสงครามอานามสยามยุทธระหว่างไทย-เวียดนาม ทำให้เจ้าพระยาบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี)แม่ทัพใหญ่ได้ออกทัพไป

ตามเส้นทางสายนี้ และได้มีการปรับปรุงการเดินทางให้มีความสะดวกมากขึ้น เช่น มีการขุดคลองอรัญ มีการสร้างทางเดิน รวมทั้งสร้างวัดวิเศษจุฬาทักในเมืองสำคัญคลองอรัญ ซึ่งต่อมาได้กลายมาเป็นเส้นทางที่ใช้ติดต่อกันระหว่างไทย - กัมพูชามาถึงปัจจุบัน

อย่างที่คิด ในปัจจุบันร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางเดินทัพของเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ได้ถูกทำลายไปมาก เนื่องจากการพัฒนาและความรู้ที่ไม่เชิงการค้น ประกอบกับผู้ที่มีความรู้เรื่องราวค่าบอกเล่าในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับเส้นทางสายนี้ใกล้จะหมดไปพร้อมกับคนรุ่นเก่า

ดังนั้น หากไม่มีการศึกษา เก็บข้อมูลค่าบอกเล่า และศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานทางโบราณคดีของเส้นทางนี้ไว้ข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวก็จะสูญหายไป”

